

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

<p>Pest'a Domineca 8/20 mart.</p>	<p>Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumarantii capeta doue tablouri pompóse.</p>	<p>Pretiuu pentru Anstria pe ian.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.</p>	<p>Nr. 10.</p>	<p>Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumaratiune.</p>	<p>Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.</p>	<p>Anulu VI. 1870.</p>
---	---	--	----------------------------------	--	--	---

Simeonu Ramontiai.

In acestu timpu de prosperare natiunala, in momentulu, candu fiii natiunii romane cu míele incepu a simtí necesitatea de a coluerá cu poteri unite la inaltierea spirituala si materiala a poporului romanu, batutu de sórtea vitréga a secliloru, asta-di, candu fiii natiunii romane se ingrigescu a ridicá diferite institute de cultura natiunala: credemu binevenitu si acomodatú timpulu pentru a reamintá si a pune in ochii cetitoriloru nostri portretulu unui barbatu modestu in viétia sa, dar mare si glorificatu prin faptele sále.

Nici o natiune culta si marétia de astadi a Europei nu si-a eluptatu starea intelectuala si materiala a sa decâtu prin cultivarea spiritului. Remanerea natiunii romane inderetrulu acelora multi scrietori si istorici romani nu ni o esplica, séu déca ni o si spunu mai toti unanimu o atribuiescu timpuriloru barbare si vicisitudiniloru, prin cari aveau de a trece coloniele divului Traianu. Noi nu vomu face aici critic'a acelor afirmatiuni parte fundate parte nefundate, ci ne marginimu a díce, cá nu ni-au lipsitu nici odata barbatii, cari prin sciintiele, prin faptele loru cele mari si demne de imitatu ni au aretatu calea pe carea numai mergéndu vomu póte ca sê ajungemu la gradulu acel'a

de cultura, unde stau celelalte popóre si natiuni de pe rotogolulu pamentului civilisatu.

Seclii de nefericire pentru gíntea latina straplantata pe pamentulu Daciei n'au fostu in stare de a ne stinge din anim'a nóstra foculu sacru alu romanismului adusu din Roma strabuna; elu a remasu ascunsu in peptulu descenditorulu lui Traianu, pentru a fi aprinsu la timpulu binevenitu. Ca sê dovedimu asertiunea nóstra, ne provocámu la acestu mare barbatu generosu, a caruia portretu lu-vedemu in numerulu presinte alu acestui diuariu. Elu a mai vrutu a-si lasá rudeniele in miseria, decâtu a se abate de la scopulu nutritu in anim'a sa generósa. Simplu in esterioru, dar in internulu animei sale preocupatu de o idea mare.

Si ce póte fi mai frumosu, mai generosu, decâtu cugetulu de a-ti redicá gíntea careia apartieni? Dar sê lasamu sê vorbésca faptele, cari sunt mai elocinti decâtu ori câte frase. Marele barbatu a caruia portretu lu-publicámu in numerulu presinte este Simeonu Ramontiai, doctoru in medecina. Elu a fostu fiulu parocului gr. catolicu din Somesiu-satu (Somesiu-faláu) langa Clusiu, in Transilvani'a, léganulu romaniloru mari.

Elu a mai avutu unu frate si o sora. — Tat'a lui S. Ramontiai erá unu preotu cu multa pietate si zelosu intru implinirea oficiului seu

de pastoriu sufletesc, dar' totu-o-data si unu parinte iubitoriu de famili'a sa si ingrigitoriu de crescerea buna si religiósá-morala a acesteia. Pre langa o stare materiala de rond, castigata inse cu multa sudóre, se nesù — in nesce timpuri asié de grele pentru Romani si mai fara nici o sperantia de mangaiare pentru unu tata de familia romanu — a-i dá la scóla, spre a-si castigá sciintiele necesarie, ca apoi cu lumin'a acestoru sê póta folosi in óre-care respectu mamei loru comuni, natiunii romane.

Dintre acesti doi frati unulu ajunsse mai tardú a fi in decursu de mai multi ani in oficiu muntanisticu la Zalatu in Ardél. Éra Simeone Ramontiai, absolvindu studiele gimnasilé si filosofice de atunci, se aplicá la studiele medicinale in Vien'a, si dupa capetarea laurei de doctoru in medicina curendu a si trecutu in Moldov'a. — Indemmulu spe acést'a a fostu: cá acolo si-va poté mai cu succesu realisá intentiunea, ce o concepuse si pentru care si-sacrificá intréga vietia. Acestu barbatu iubitoriu de neamulu séu, invetiandu adeca din esperinti'a propria a cunósce lipsele tineriloru romani studinti, si-propuse inca de la inceputulu carierei sale de medicu a se asiediá intr'unu locu ca acel'a, unde prin deprinderea artei ce profesá, de o parte sê póta folosi la omeni de natiunea sa, de alta parte prin diliginti'a neinfranta si crutiare esemplara sê póta aduná o stare materiale cátu mai marisióra, carea apoi in fine sê o intórca si jertésca intru folosulu junimii romane studiósé. Asié sperá elu póte a ajutá in modulu celu mai puternicu ginteá sa scapetata, creandu-i luminatori si anteluptatori, delaturandu caus'a principala a decadintiei nóstre din trecutu, ignoranti'a ce si-intinsese aripele sale mortale preste bunulu nostru poporu.

Moldov'a, din alu carei satu numitu Ramonti'a si trage famili'a Ramontiana, a fostu, cum amintirâmu, loculu, ce si-lu alese pentru efectuirea ideelor fericite, ce le nutriá. Aici in decursu de mai multi ani si-aduná unu capitalu de vre-o 50,000 fl. v. a. Simtiendu inse scaderea poteriloru trupesci din caus'a etâtií deja inaintate, se intórse in Transilvani'a si dupa aceea se asiediá pre urma in Vien'a, spre a-si petrece acolo in linisce si repausu restulu díleru sale, unde apoi si adormi in Domnulu in 7 decembre 1844; remasítiele-i pamentesci fura straportate si asiediate spre repausulu eternu in cimterimulu de la s. Marcu.

Dr. Simeone Ramontiai si-testá tóta averea natiunii cu scopu ca din aceea sê se infiin-

tieze stipendie pentru ajutorarea studintiloru romani transilvaneni fara distinctiune de confesiune. In specialu destiná câte-va stipendie pentru tinerii romani, cari voru frecuentá universitátile din Vien'a si Pest'a, politechnic'a academi'a montanistica din Siemnitiu, ba si pentru cei ce voru invetiá pictur'a. Prin acést'a fundatoriulu deschise junimii romane unulu din cei d'antâi calea de a poté esî in lumea mare si de a-si castigá acolo pre langa cunoscintie intemeiate totu-odata aceea esperintia, carea din cárti anevoia séu nici de cátu nu se póte insusí, prin ceea ce dr. Ramontiai aratá, cátu de adancu petrunse elu lipsele cele mai ardiétórie ale „natiunii sale, pentru carea nutritiá celu mai infocatu si sinceru afectu,“ dupa cum insu-si marturisesce in testamentulu seu. Nu potemu a nu amintí aci si aceea intielépta si adeveratu romanésca dispunere a generosulu Ramontiai, dupa care nu legá aplacidarea stipendiiloru de cutare séu cutare confesiune a tineriloru romani, cum si cá castigandu-si dínsulu averea in Moldov'a, nu voi, ca acci ce voru invetiá sciinti'a medicala, sê fia restrinsi in deprinderea de prasse numai la Transilvani'a. Éca inca una trasura stralucita a caracterulu seu celu nobilu. Pentru elu acolo, unde e vorba de interesulu comunu alu natiunii nu esiste muru desbinatoriu, ce sórtea si timpurile vitrege au asiediatu intre fiii ai acelei-asi mame, nu esiste nici chiar muntii ce natur'a i-a ridicatu intre fratii de unu sange si una mama!

Elu si-ajunsse nobilulu scopu nutritu cu atât'a ardóre, cá-ci rezultatele ustencelorú lui le vedemu cu ochii; vedemu cá de la 1849 — pana la 1869 o multíme de tineri romani s'au indulcitu din fapt'a sa binefacatória; vedemu cá pana in anulu trecutu o suta patru dieci si doi de tineri romani s'au ajutoráti din fundatiunea Ramontiana, dintre cari unii sunt cei mai ageri luptatori ai drepturiloru natiunii romane, ér' altii ca judecatori si advocati alina incátu li stâ in potintia dorerile sermanulu poporu romanu, pe care atâtu de multu l'a iubitú Ramontiai, incátu tóta averea adunata cu sudorea fetiei sale pre langa delaturarea co-sangeniloru sei i-a testat'o.

Averea remasa si testata natiunii a lui Ramontiai asta-di se urca la 8—90,000 fl. v. a., ea se administrédia in intielesulu testamentulu — prin consistoriulu metropoliei romane gr. cat. din Blasiu.

Acest'a a fostu nemoritoriulu dr. Simeone Ramontiai. Unu barbatu din cei mai

rari și mai providențiali pentru romani. În cimetierul de la s. Marcu, mormantul lui S. Ramontiaș nu se mai știe care și unde e. Memoriile lui nu fu eternizate prin vre-o piatră monumentală, înse generațiile ajutate din fundatiunea lui voru să fi totu atâtea statue vii glorificatoare de numele aceluia, care a știut află lăcușul pentru insanetosiarea și înălțarea poporului roman din Dacia la splendoarea strabunilor. Deie ceriul, că acestu barbatu exemplariu s'ea imitat și urmat de totii romani donati cu averi, căci numai așa potu ține contu la glorificarea numelui lor, ă' natiunii romane în momintele de față și potu face servitii numai pasându pre urmele lui Simeonu Ramontiaș.

Umbr'a lui Mihail Eroșu. *)

Unt' o temp'a 'ntinsă, splendidu luminată
Romania 'n parte se pareă-adunată.
Cei cu simțiri bune, simțiri de mare,
Cei ce-si iubescu țiera și-a ei fericire,
Cei ce pentru țiera luptă ca și smei,
Moru cu spad'a 'n mână pentru dreptu ei.
Aici conductorii multe desbăteau
Și de venitoriu țerii sfătuiau,
De vitreg'a sorțe ce i persecuța
De natiune scump'a ce-amaru lacrimăza
De alu țerei gemitu și de-a ei suspine
Cum se 'ndrepte reulu, s'el-stramute 'n bine.

„Limb'a religiunea sunt amenințate
Și 'n petiōre-a țerei drepturi-su calcate;
Inimiculu avidu tōte ne rapesece,
Gintea României se despretiuece;
Astea adă la ceriuri striga resbunare,
Și 'ncea noi petrochemu totu în nepasare?“
Astufeliu striga-o vōce. — Temp'l'a se resuna.
Candă din turnulu templei miediu noptici suna.

Temp'l'a se deschide... vuetu!... șgomotu mare!
Vai!... în usi'a templei... o umbră apare.
În lăntiulu de mōrte, umbr'a învelită
Faci'a cu 'ntristare avendu coperită.
Toti privescu la umbră... Temerea-i domnesce-
Ăr'a umbră 'ncepe astu-feliu și vorbesce:

„Sunteți voi Romanii, cei-a ce odată

Erati domniii lumii, lumii cătu de lăta?
Voi sunteți Romanii, fii din semidiei?
Cari stateati la luptă și cu pui de lei?
Eu nu credu acēst'a... Ah! m'am înselat, șeu-atunci curagiulu unde l'ati lasatu?“
Dăce... și 'n linesce umbr'a propășiesce
Vōcea-i înecandă astu-feliu șiovaesce:
„Vai!... Sunteți romanii... nu m'am înselat
Multu v'ati șchimbatu înse de candă v'am
lasatu!

Da!... sunteți Romanii, voi alu caroru sange
Lasău mai lasă încă țier'a de-a mai plange.
Unii pentru ranguri, nume și mare
Uitatu de natiune, de-a ei propășire
Alții de avere înșetatu mereu
Vindeti a ei drepturi... chiar pe Ddieu
Țiera... țier'a plange, țipa și suspina
Și-alu natiunii gemitu nu se mai alina.

Doi și diametate secli adă trecura,
De candă se înclina a vōstra bravura.
Atunci v'aretasem calea, ce aveati
De-a urmă în lume, — și s'ea triumfati,
Aratați la lume că Romanulu pōte...
Asta-di înse-acestea le-ati lasatu voi tōte,
Numai lasitate nu-o-ati parasitu! —
Voi poporulu falnicu!... adă nefericitu?!
Castrele strabune multu, vediu, le-ati lassatu
Și 'n castre straine perfidi ati intratu!!!
Ceriulu pentru astea, asta-di și-resbuna
Și amar'a sorțe nu vi-o chimba 'n buna!

Ăta! eu acuma, pentru urm'a dată
Vinu a ve mai dăce, ce-am dăsu alta dată;
E aiciă timpulu ca s'ea dovediti
Șeu Romani ve pierdeti, șeu Romani traiti
Intrig'a și ur'a, certe, lasitate
Asta-di este timpulu s'ea le dati de-o parte.
Flamur'a Unirii adă s'ea alatureze.
Lăntiulu de iubire ve încopieze!
Aratați curagiulu, ce ati demăstratu
Candă cu Dacii, Turcii, Hunii v'ati luptatu?
Nu lasatu a vōstra țiera decalcata
De strainulu avidu, hien'a cea spurcata!
La cuvinte mandre și promitiatorie
Nu mai credeti asta-di, — sunt amagitōrie!
Lupta-i pentru limba și sântă dreptate
Pentru religiune, pentru libertate
Aratați la lume că Romani sunteți
Și-a trați 'n slavă nici de cătu nu vreti
Pentru țier'a vōstra și ne aternare
Eluptatu cu totii, fia micu ori mare;
Dăca veti învinge veti fi fericiti,
La din contra încai-veti cadă mariti!

*) Poesi'a acēst'a e prim'a cu care autoriulu ei pasiesce în publicitate. Atragemu a supra ei atentiunea on. publicu. Red.

Decâtu in sclavía pe acestu pamentu,
Mai bine cu fala mergeti in mormentu!“

Si candu umbr'a inca astu-fe'iu le vorbesce...
In campan'a templei o óra lovesco.
Umbr'a-atunci suspina: — „Ór'a mi-a batutu!
Credu câ nedreptatea nu-ti suferi multu.“
Díe, — se inclina, si-apoi dup' unu „vai!“
Eu me ducu... Sê sciti... sum domnulu vostu
Mihaiu.“

Adunarea 'ntréga i-a ingenunchiatu
...Me desceptu din somnu-mi... Visulu a sbo-
ratu :
Georgiu Bucsia.

Amoru si amicitia.

(Novela originala.)

(Urmare.)

Intr'o dí dlu Ilfoveanu chiamà pre Elen'a la sine. Erá singuru si se para ingreunatu de grigi serióse.

— Scump'a mea, incepù parintele, am sê-ti spunu câte-va cuvinte serióse in o cestiune pré importanta; pentru aceea dara ffi cu atentiune, si meditéza seriosu a supra respunsulu!

Elen'a se uimí, vedindu pre tata-seu vorbindu atátu de seriosu. Unu presimtiu ingrozitoriu o facù sê simtia fiori, si asceptá cu frica cele ce i va spune parintele seu.

— Fiic'a mea, continuà betranulu, a sositu timpulu acel'a in care poti incepe a impliní misiunea ta femeiesca. Ai ajunsu etatea, in carea trebuie sê-ti alegi unu barbatu, cu care sê impartiesci greutátile si bucuriele vietii. Dar tu esti inca neesperta. Nu cunosci lumea si ómenii. Eu petrecui cu ochi ageri tóte miscá-rile tale, si observandu simpat'ia ta fatia cu unu tineru cultu si de buna sperantia, eugetai a ti-lu alege de barbatu, si a incredintiá sórtea si fericirea ta in manile sale. Acestu tineru, precum pré bine scfi, e dlu Florescu. Responde-mi dara cu sinceritate, iubesci-lu séu ba?

— Pré bine scfi, tata, câ eu nici odata nu m'am opusu vointiei dtale, — respunse Elen'a cu voce tremuranda.

— Tu esti buna si ascultatória. Ddieu sê te binecuvinte! — incheià parintele.

In diu'a urmatória se si serbà in castelu incredintiarea Elenei cu junele Andreiu Florescu. Parintele Gerasimu a dísu rogatiunile indatinate, si a seversítu ceremoníelè conformu

ritului orientalu. Óspeti au fostu pucini, dar vioitiune si mai pucina.

Dupa incredintiare dlu Florescu plecà la Vien'a spre a se pregatí la cununía: dlu Ilfoveanu asísdere facea pregatiri mari. Toti aveau ocupatiuni placute, numai Elen'a plangea in ascunsu si suspiná necontentitu. A desc ori si-aducea a minte de Victoru, si in internulu ei se infiorá de aceea ce va díce dinsulu, déca va affá cele petrecute; de siguru o va blas-temá ca pe o perfida...

Parintele ei asceptá diu'a cununiei, éra Elen'a asceptá pe Victoru.

Si Victoru nu mai vinea...

Intr'o dí apoi Elen'a i scrisu urmatória epistola;

„Amice!

„Sum fórte nefericita... sum perduta. Sórtea mea e fórte vitréga, si cu man'a ei de feru me lovesce fara crutiare.

„Dta m'ai scapatu odata din perielu, din gur'a mortii; scapa-me si acuma, câ-ei numai in dta mai am sperantia.

„Parintele meu voiesce a me maritá dupa Andreiu Florescu, pe care...

„Apelezu la cuvintele dtale, candu mi-ai promis, câ in eternu mi-vei fi amicu; apelezu la amicitia dtale!

„Anim'a mea numai pentru unulu palpita; amorulu meu nu cunósee pe altulu decâtu pe dta.

„Ah vina dar in ajutoriu-mi!

„Te asceptu cu doru!

Elen'a.“

Apoi sigilandu scrisórea, o dede parintelui Gerasimu, sê o tranita nepotului seu.

Timpulu trecea rapede, diu'a cununiei erá aprópe, si Elen'a totu'sperá — — inde-siertu.

VII.

Elen'a erá in o positiune critica. Victoru i-a promis amicitia eterna; Florescu i-a dísu, câ o iubesc, i-a joratu amoru.

Unu amicu si unu amantu!... Óre care e sinceru si fidelu? Caruia sê-i crédia? Unulu i-a promis amicitia, celalaltu i ofere amorulu seu.

Amoru si amicitia! Dóue cuvinte frumóse, dóue concepte diverse, carora li core-spundu simtieminte diverse. Dar Elen'a nu le scica deosebí; ea a intrunitu améndóue in o simtire. Ea numai atát'a simtiea, câ iubesc.

Amoru si amicitia! Frumóse cuvinte, sublime simtieminte! In aceste dóue cuvinte se concentréza tóta fericirea pamentésca. Aceste dóue concepte sunt isvórele iubirii, care tiene totalitatea in armonía, si care conduce pe omu la scopulu adeveratu, la destinatiunea finala.

Amiciti'a indulcesce viéti'a omului, i nobiléza anim'a si lu-indémna la fapte generóse. Amorul i realiséza visurile copilaríei, i castiga desfetare, bucuría si fericire.

scrisóre. Fericit'a copila luà epistol'a iute, si fugi cu ea in odai'a sa, acolo o sarutà de mfi de ori, apoi franse sigilulu, si cetì de totu emoiunata aceste cuvinte ale lui Victoru:

„Domnisióra!

„Ceri de la mine ajutoriu. Ai cuventu. La ast'a ti-dâ dreptu amiciti'a nóstra, care si pe mine me indetoréza sê-ti respundu.

„Nu voiu abusá de confidinti'a dovedita

Simeonu Ramontiai.

Ferice de accia, carii avendu amici fideli, iubescu si sunt iubiti!

Aceste dóue concepte, aceste simtieminte rapiau liniscea Elenci, — si cu atátu mai multu, cu câtu se apropiá mai tare realisarea loru.

Diu'a cununíei se apropiá, si dins'a se infiorá de acesta dî.

Intr'o dî parintele Gerasimu i aduse o

facia cu mine, si voiu respunde sinceru si francu.

„Ti-am promis amicitia. Sum si voiu fi totu-de-una omu de parola; ceea ce ti-am promis, voiu nutri pentru dta totu-de-una. Voiu fi pana 'n finea vietii mele — amiculu dtale.

„Te rogu nu pretinde de la mine mai multu! E cu nepotintia a calcá in picióre unele prejudetie ale vietii sociale; e imposibilu a delaturá stavilele, ce sórtea a pusu intre noi.

N'avemu dara decâtu a ne supune destinului, câ-ci noi la unu punctu, la altariu nu potemu conveni.

„Ast'a e si opiniunea parintelui dtale.

„Amic'a mea, nu uitá, câ acei ómeni sunt mai fericiți, carii scfu sê uite cele petrecute in internulu loru. Invétia dar a uitá, si atunci vei fi fericiți!

Victoru.“

Efectulu acestei epistole fu cumplitu. Serman'a copila vediendu-si nimicite tóte visâriile ilusiunile si sperantiele, cadîu pe divanu si le-sînà.

Sermana copila!

VIII.

Diu'a de 12 juliu 186— érá un'a dintre cele mai frumóse dñle de véra. Deminéti'a fu o plóia lina, care a intineritu plantele veseedñde, si a recoritu aerulu caldurosu. Pe la miédia-di sórele stralucia in deplin'a sa pompa, si picurii de plóia luciau pe florile deschise. Tóta natur'a se pareá a fi mai vesela, mai amicabile. Cantarea pasciloru suná mai frumosu, si amirosulu floriloru crá mai dulce.

Dupa miédia-di mai plutea pe ceriu ici colo câte unu noru usioru, si umbr'a-i lu-urmaria fidelu pe campuri si peste déluri, ca o fantóma, ca atare aparintia.

Norulu érá albu, compusu fantasticu din negure usióre, si fugea rapede peste orisonulu nemarginitu, ca si candu si-ar fi pierdutu calea, séu si-ar cautá locu de repausu.

Elen'a din o feréstá a castelului se uitá la joculu naturci. Petrecea cu ochii norulu sboratoriu, pana ce lu-perdea in departare, unde apoi disparea si umbr'a lui.

— Asié e si viéti'a omului, si-dñse ea, ca esistinti'a norului sboratoriu. Ventulu sortii luarunca de aici — acolo, si nenorocirea ca si o umbra lu-urmaresce necontentitu.

Dupa ce perdñt norulu din vedere, se delectá in sórele ce chiar stá sê apuna, si lasá pe ceriu o cétia rosia in urm'a sa. In fine si acést'a se resfirá.

— In natura tóte se finescu, tóte disparu continuá dins'a meditatiunile sale, inse dupa unu intervalu óre-care se ivescu de nou: norulu éra-si va udá plantele, si éra-si va incaldñ pamentulu. Tote, tóte au finitu, numai nenorocirea mea nu se mai termina...

Umbrele devenira totu mai intunecóse, Elen'a si-inchise ferést'a, si alergá in gradina.

Dupa ce se preablá, si-culese unu buchetu de flori, si se asiédia pe unu scaunu. Cum se iutá in giuru de sine, o petrunse o dorere mare. Tóte obiectele i revocau in memoría fericierea ei trecuta; tóte i spuneau, câtu de nefericiți e dins'a acuma.

— Remasu bunu locu romanticu, meditá dins'a, remasu bunu arbori amicabili si flori dragalasié! Intre voi si cu voi am crescutu, — de ce nu potu sê moriu dara totu intre voi?! Voi m'ati invetiatu a iubi; la umbr'a vóstra am gustatu fericierea divina a amicitiei, a me despartñ de voi mi-este grozavu. Remasu bunu paseri cantatórie! Voi mi-ati delectatu anim'a, voi mi-ati desceptatu amorulu. Remasu bunu orisonu deschisu! Tu mi-ai creatu fantasía, tu ai datu sboru cugeteloru mele!...

Si pana ce meditá astu-felu, cu manile sale sfarmá buchetulu de flori, si le lapedá in apa, si astu-felu totu meditandu numai atunce se desceptá, candu nu mai avea in mana nici o flóre.

— Ce tainicu e murmurulu acest'a, cugetá ea uitandu-se la apa, — de câte ori m'a audñtu vorbindu cu Victoru, si nu ne-a tradatu nimenui... Valuri rapedi, duceti cu voi florile aceste! Duceti-le pana la chu. Dar nu-i spuneti, câ eu sum trista, nu, voi sciti tacé. Sunteti tainice, asié vreu sê fiu si eu. Nu voiu spune nimenui ce simtiescu. Nu, nici chiar lui Victoru, câ-ci de mane voiu fi deobligata prin joramentu a-mi ascunde simtiemintele cele mai sacre.

In acestu momentulu sosñ parintele ei, si o conduse in castelu, unde vorbira despre programulu dñlei de mane. Mane dñ érá diu'a otarita pentru cununia.

Nefericit'a copila aprobá tóte, si nu cutedia a descoperi secretulu seu. La tóte dñse numai atát'a:

— Fia tóte precum vrei.

Apoi se departá in odai'a sa, se culcá, dar pana tardñu nu potñ adormi. In urma somnulu o invinse, si adormi visandu totu despre Victoru. Si visulu ei érá frumosu! Visá par' câ Victoru ar fi sositu si ar fi condusu-o la altariu.

Dar visulu trecñ, Elen'a se desceptá, inse multu acceptatulu Victoru nu sosñ.

(Finea va urmá.)

Alesandru Onaciu.

CHIVITURE POPORALE.

1.

Pan' eramu de nu iubiam,
Unde me coleamu dormeam;
Dar' acumu de candu iubescu,
Me culcu, nu me odihnescu,
Totu la tin' mandra gandescu.
Puiu capelu pe capatiu
Si la tin' gandescu d'antâniu!

2.

Pentru mandr'a care-mi place,
Trei dîle la domni asiu face;
Êr pentru un'a urita.
Si una mi e pré multa.

3.

Bata-te crucea uritu,
Bóla far' de crediamentu.

4.

Rele-su Dómnice frigurile,
Da-su mai rele gandurile
Câ de friguri te lipsesci;
Dar de ganduri nebunesci.

5.

Fóia verde ca iérb'a
Reu m'a blastamatu mandr'a,
Nu sciu-n gluma ori-nadiusu
Câ blastemulu m'a cuprisu.

6.

Vai de mine ce sê facu?
Câ mi-acadi'tu uritulu dragu,
Si frumosulu uriciosu.

7.

Câte stele suntu pe ceriu,
Pana 'n diua tóte peru;
Numai lun'a si cu-o stea,
Scia de patim'a mea!

8.

Seraci mandrutiele mele,
Câte amu iubitu si-amu lasatu,
De aru fi tóte, ar' fi unu satu!

9.

Mei baditia! si-alu meu dragu!
Învatie-me, ce sê facu?
Eu te 'n votiu mandr'a mea bine,
Ie-ti hainele, hai cu mine.
Si sê morimu totu odata,
Sê ne 'n grópe intr'o grópa,
Sê se mire lumea tóta;

Vai! ce dragoste curata
De unu fetioru si de o fêta!

10.

Vai de mine si de mine
Pucintelu am traitu bine,
De asiu fi traitu totu asié,
Nici unu picu n'asiu mai póte.
Dar' am traitu unu picu mai bine
C'a fostu mandr'a langa mine!

11.

Mei baditia Niculitia,
Candu mergi sér'a pe ulitia,
Fluera din flucritia.
Sê iesu si eu la portitia,
Sê-ti mai dau a mea guritia?

12.

De ar fi ceriulu totu hartie,
N'ar potea nime sê scrie,
Alu meu bine din junfe;
Si-alu mandrutii din fotie!

13.

Seracu bine de de multu
Ce-amu facutu de te-am boutu?
Câ-n carcima nu te-amu vendutu?
Nici 'n tergu nu teamu bedutu?

14.

In asta séra-i luna bine,
Si baditi'a nu mai vine,
Ori i-reu, ori nu-i bine?
Ori elu si-a uitatu de mine?
Ori muma-sa i-a fi datu.
Asta séra de cinatu,
Din unu taieru ne spalatu?
Si de mine si-a uitatu?

15.

Ardîete foculu de doru,
Si pe tine badisioru,
Câ me inveti totu a iubi
De nu me potu odihni.

16.

Scumpa, drag'a mea Marie...
De te-ar dá mum'a-ta mie!

Culese din giurulu Sibiului si publicate de

Ioanne P. Vladu.

SALONU.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— Vien'a 4 martiu. —

Imaginéza-ti, scump'a mea amica, cá abié de câte-va mominte te-ai reintornatu de-la unu balu, la care ti-ai petrecutu câtu se póte de bine si spre bucuri'a si orgoliulu mamei dtale si a mea, ca a unui frate sinceru, ai jocalu fórte multu. Simtiendu-te ostenita si cam somnorósa, te retragi in camer'a de dormitu, pentru ca sê platesci lui Morfeu tributulu ce-lu pretinde cam impetuosu, voindu a-si resbuná a supra rivalulu seu, ce póta numele amabilu de Amoru, pentru cá prin glumele si intrigele sale, te-a rapitu o nópte intréga de suptu aripile sale, despre cari se díce cá le scalda in tóte dñele in opiu, pentru ca astfelu inbetandune. sê póta fi siguru de noi, cá nu i vomu resistá influintiei sale recreatórie.

Dupa ce ai pusu lamp'a pe masuti'a de toaleta. de a supra careia este suspinsa oglind'a, acésta amica, care nu te minte nici o data, incepi a te usiorá de toalet'a de balu, aruncandu din candu in candu câte o privire intrebatória pe cristalin'a suprafatia, ce-ti reflectésa portretulu, mai bine, ca ori si care camera osbcura a fotografului.

Par cá te vediu, cum unu zimbetu de fericire si de multiamire, trece ca o radia de lumina preste fati'a-ti angeréscu. Unu surisu de acel'a, care ti electriseza fiinti'a intréga si te transpune delirandu in imperiulu resuvenirii si te face a gustá totu farmeculu unei visári fantastice. Ah! cáta fericire, cáta elocintia si cátu umoru nu jace in unu astu-feliu de surisu. Elu este istori'a acelei nopti petrecute in balu si tradatoriulu secretului animei, ce o simti palpitandu in tactulu primulu valsu ce l'ai jocalu cu ELU.

In fine stangendu lamp'a, nu sciu cum, deodata te pomenesci in asternutu si te incerci a adormi, propunenduti a visá ce va frumosu — se intielege, cá acelu ce va frumosu va fi ELU.

Dara, ce sê vedi? Ori ce incercare de a adormi este inzadaru, deórace ti se pare, cá orchestrulu balulu petrecutu, in locu se caute si elu repausu, ti s'a asiediatu in capu si incepe a esecutá valsulu, pe care nu-lu vei uitá nici odata. Esecutarea lui este atáta de lina si farmecatória, încátu ti se pare, cá fiecare fibra a corpulu jóca acelu valsu, spre deosebit'a sa placere. Tactulu valsulu ti furnica prin totu corpulu. Ba ce este mai multu, deschidendu ochii si indreptandu-i spre usi'a caminulu, ti pare cá insusi foculu se consuma, flacarendu in tactulu valsulu. Fara ca sê mai poti resiste, te pomenesci, cá ardiendeleti budie intóna melodi'a valsulu fermecatoriu. In fine dupa ce ti-ai schimbatu positi'a in asternutu de nenumerate ori, incepi a adormi. Inse érași dupa tactulu valsulu fiindu cá chiar respiratiunea ti siuiera melodi'a valsulu.

A dóu'a dí, abié te-ai desceptatu si érași te pomenesci, cá canti valsulu de asta nópte. Ori si ce vei face preste diu'a intréga, fi sigura cá o vei face dupa tactulu valsulu, fiindu cá multu timpu nu vei fi in stare a-lu uitá, cu nici unu pretin.

Acést'a, scumpa mea, este farmeculu ce-lu posedu in gradulu celu mai eminentu valsurile lui Ioanu

Strauss pentru care elu si póta numele de „Regele valsulu.” Permite-mi deci, te rogu, sê-ti enarezu pe scurtu istori'a victoriei lui Strauss

Renumitulu Strauss adeca, ca toti barbatii geniali, avea unu rivalu, ce portá numele de Laner si acaurii valsuri inca se bucurau de unu renume destulu de mare, pentru ca elu sê escite gelosi'a de artistu alui Strauss. Publiculu vienesu i iubiá pe a mendo deopotriua. Strauss inse voiá ca sê constrenga pe publicu, a sê declará odata pentru totu-de-una cá: care din ambi este celu mai mare compositoru de valsuri?

Principele X... audiendu despre gelosi'a ce existá intre ambi acesti compositori, se decise a o curmá, prin aceea, cá insarciná pe ambi a compune câte unu valsu, pe care apoi intr'o serata de a le sale, sê-lu esecutese ambi prin trupele loru si astu-feliu espunendusi creatiunile loru, la critic'a acelu publicu alesu si cunoscatoriu de musica, se va decide, care din doi va reportá victoria.

Componistii primira acestu angajamentu facutu din partea principelui si intr'o séra defipta, ei sosira cu trupele loru si cu valsurile loru nou compuse, in sala de balu a palatulu princiaru, unde avea, sê se decida despre sórtea creatiuniloru loru musicale.

Societatea adunata acolo, erá recrutata din cercurile cele mai inalte ale Vinei. Sórtea voi, ca rivalulu lui Strauss sê fia mai inaintatu in etate decâtu elu. Bunulu simtiu deci i dietá, ca sê lase, ca Laner sê-si esecute-e mai antáiu valsulu seu. Laner deci se sui pe galeria, unde érau asiediate trupele si incepe esecutarea. Ospetii incepu a jóca. Inse abié trecura cinci minute si din considerabilulu numeru de parchi, cari incepusera a jóca, incetu, una câte una se lasa de jocu si se apropie de orchestru pentru ca sê asculte acele tonuri elegice ale valsulu esecutatu astu-feliu, încátu terminanduse valsulu nu mai jóca niminea, ci intréga societate se adunase in partea aceea a salei unde se aflá orchestrulu si ascultá music'a valsulu, cu aceea atenciune incordata, ca si candu s'aru fi aflatu la unu concertu.

In fine erupsera cu toti in aplausele cele mai frenetice pentru music'a lui Laner. Insusi Strauss, cu ochii scaldati in lacrimi, se duce la rivalulu seu, lustringe in bratie si lu-saruta.

Valsulu lui Laner fusese mai multu o simfonie, decâtu unu valsu.

Acumu veni rondulu lui Strauss. Toti eran curiosi a aflá resultatulu, acestei lupte de emulatiune a compositoriloru. Strauss se suie pe orchestru, dá tactulu si capel'a incepe esecutarea. La inceputu jóca parchi pucine, dara cu cátu music'a inaintase cu atáta se maresece numerulu jocatoriloru. Candu este pe la mediloculu valsulu, damele maritate se ridica si alérga sê-si caute barbatii prin camerele laterale, pentru ca reintorcenduse sê se arunce in rondulu jocatoriloru. Parchile incepu a jóca, din ce in ce mai infocutu si cu pasiune. Barbatii, cari nu-si mai potu aduce a minte, decandu nu au mai jocalu, se simtu deodata dispusi a jóca. Ne aflandu dame mai tinere, se ducu la acelea, care deja incepusera a incaruntá, le provóca si incepu a jóca. Barbatii, cari iubiau joculu de carti, mai multu ca ori si ce pe lume, paresescu més'a

de jocu, repedu in apartamente si se reintorcu jocandu in sala, cu camarierele dómnei de casa. Servitorii retienuti pana acuma prin respectu, se corupu, alérgea in cas'a domesticeloru, unde le afla sarindu ca pe niste nimfe si incepu a jocá. Portierulu, acarui oficiu lu-tiene strinsu legatu de pórtá, si-parasesce postulu, fuge in cuina si imbratiosandu pe bucatarés'a, incepu a jocá. Cu unu cuventu, totu ce numai avé picióre in palatulu princiaru, de la celu mai tineru pana la celu mai be-tranu — jocá. Se díce cá chiar si caii din grajduri si aceia prinsu la ecuipagele ce asteptau pe stapaniloru, inceputa a nichiesá dinrespoteri, a bate pamentulu cu copitele si a deveni impacienti, astu-feliu încátu visitii abié i puteau infraná.

Fara indoicla deci, cá o musica ce erá in stare a produce unu astu-feliu de efectu, trebuiá sê invinga. Principes'a deci, dupa ce Strauss si-finise valsulu seu fermecatoru, i-puse o coróna de lauri pe capu dican-dui: „Deórace tînt'a unei musice de dansu, trebuie sê fia, aceea de a animá pe ascultatori la jocu si deórace valsulu D-tale implinesce in modulu celu mai eminentu conditionile puse, victori'a este a D-tale. Sê traiésca Strauss „Regele valsului.“

La acésta eschiamare a principesei, intrég'a societate incepu nu a strigá, ci a urlá formalu: sê tra-iésca! strigandu dupa aceea neinctetatu: repete! repete!

Strauss plinu de fericire si mandria precum erá, nu se va fi opusu la repetírea valsului seu, ce fusese caus'a victoriei sale.

Acést'a fu istori'a lui Strauss.

* * *

In septeman'a trecuta s'a datu in oper'a cea noua, pentru prim'a óra, cu sucesu stralucitu oper'a lui Richard Wagner „Die Meistersinger von Nürnberg,“ desi publiculu Vienei pana acuma nu se poté impacá cu music'a asié numita „A viitoriului“ alui Wagner.

Oper'a cea noua, care costa vre-o 8 milióne de florini, este edificulu celu mai pomposu si grandiosu alu capitalei. Pentru descrierea ei se recere o péna mai de specialitate, decâtu cum este a mea.

De câtva timpu concertéza aicea, cu sucesulu celu mai stralucitu, renuminutulu virtuosu pe piano A. Rubinstein. Se díce, cá de aicea se va duce la Pest'a.

Multa lauda au seceretu, in decursulu sesonului de iérna, concertele date de quartetulu renunitulu Helmesberger. Acest'a este maiestrulu amabilei nóstre artiste Elis'a Circa, care condusa de sórte, parasí pré de timpuriu ceriulu artisticu, pe care aparuse, ca unu cometu, ce prin forti'a animei si a talentului seu, sciá sê electrisese si emotioneze atátu de multu animile fratiloru si a sororiloru sale.

Pe scen'a de la teatrulu lui Carolu, si-a ridicatu tronulu d. Offenbach, unde secerá triumfuri prin nóu'a sa operata Vert-Vert, care aice se dá subtu titulu de „Cacadu.“ Nu incape nici o indoicla, cá acolo unde se esecutéza o musica atátu de ghidilatória ca alui Offenbach, sê imbuldiesce multímea ca la unu tergu.

Sperandu cá la primavéra ne vomu poté revedé in parculu de la Schönbrunn, ti dfeu unu adio amicabile.

St. Iulianu.

Curierulu modei.

Pest'a 18. martiu. A resunatu deja si ultim'a voce placuta si sonóra a Carnevalului!

A fostu — si nu mai este!

Dar ce amu dísu? Ni retragemu cuventulu, de órece: Carnevalulu este nemoritoriu, — numai numele lui móre, elu inse remane totu acel'a de mai nainte!

Asié e! Nu este trebuintia, ca sê mai repetámu, cá in cele mai multe locuri, — in capitale fara esep-tiune, — si dupa repausarea carnevalui se arangéza baluri, si alte petreckeri cu aceea de osebite, cá nu mai au aceea colóre, ca si in carnevalu.

Dintelele dar mai alesu catifeu'a négra, sunt mai apte spre a decorá vestmintele folosite. Asié am vediu-tu adeuna-di unu vestmentu de metasa verde, pe din josu decoratu cu incretítture late de catifea négra, ér preste acele incretítture diece séu dóue-spre-diece síre de prime anguste asemene din catifea.

Asemene decoratiune se poté observá si pre spa-celu.

Afara de-astu-felu de vestminte, am mai vediu-tu multe de primavéra si mai tóte de colori deschise. — Vestminte de primavéra sunt unicolore. Mai multu se pórtá vestmintele pestritie si fara decoratiuni. Dintre vestmintele de strade ni-a mai placutu dóue. A nume:

Celu primu erá gatitu din postavu usioru de colórea cafei, pe din josu cu unu síru mare si latu de in-cretítura din aceea-si materia, ér a supra acelei in-cretítture late unu altu síru de incretítture merunte. Preste sucn'a astu-felu decorata flusturá o forma de tunica decorata pe de margini cu garniture de metasa. Mancile cam scurte asemene erau decorate cu garniture de metasa. Unu asemene vestmentu costa 25—60 fl.

Alu doile vestmentu de strada ne parú mai frumosu.

Erá gatitu din tafotas de colórea lila si catifea négra. Partea din josu a sucnei era decorata cu unu síru de incretítura de catifea négra, preste acestu síru apoi éra unu altu síru de incretítture din catifea lil'a si totu asié pana la bráulu angustu de metasa négra. De la bráu naite si napoi flusturá dóue tunice decorate chiar ca sucn'a. Spacelulu taiatu afundu si decoratu cu dintele fine. Palaria mica de catifea lil'a si piéna de colórea lil'a.

Paris 15. marti. Frumosu a fostu carnevalulu sub decursulu domnirii sale, dar nici odata nu ni s'a imparutu atátu de splendidu, ca in ultimele lui respirári.

Nici unu balu nu ni-a frapatu atátu de multu, ca ultimulu „balu costumatu.“

Nu poteam admirá indestulu abilitatea creatórie-loru modei. O toaleta mai splendida decâtu cealalta.

Costumululu celu mai splendidu a fostu a dnei princese A....

Acestu costumu pórtá numele de „Jucroyable“ (p araleu, nebunu de moda,) diumetate vestmentu bar-batescu, éra cealalta diumetate vestmentu femeiescu.

Vestmentulu din josu erá gatitu din atlasu albu cu vergi rosii si venete. Peste acestu vestmentu se estindea o forma de tunica de atlasu, preseratu cu flori si fire de auru si preste acést'a tunica apoi erá unu

fracu de atlasu venetu-dechsisu, cu bumbi mari de auru, cu deschisatura de metasa galbena, — ér la maneci si grumadi ineretíturo de dintele de Brusel'a.

In mani tînea o caciula de cavaleru cu péna alba si o cocarda, — se întielege câ ochilarii de cavaleri (stecher) inca nu a lipsitu. Frisur'a parte in vucle, parte in chice si preseratu cu pravu de peru.

Costumulu „Loreley“ a contesei C. inca a fostu fórte frumosu.

Vestmentulu ei érá lungu, gatitu din atlasu albu. Presto acestu vestmentu se estindea unu altu vestmentu de atlasu venetu deschisu cu dechisatura, maneci scurte, pufuri mari deturcois si sufucatu — a grave.

Atátu sucn'a de a supra, câtu si cea de desuptu erau decorate cu posomantu de auru, érá midlloculu incinsu cu unu brâu cosutu cu fire de auru si decoratu cu pietro scumpe. Mai multu ni-a placutu inse aceea, câ perulu érá resfiratu, ce da unu aspectu fantasticu frumósei contese.

Frumosu a fostu si costumulu de „Néua“ a dsiórei P. Sucn'a lunga gatita din tarlatanu albu cu ineretíturo fórte merunte érá acoperita cu o sucna de illusion. Acést'a sucna érá preserata cu dintele albe si frundiutia verdi. Frisur'a in vucle si decorata cu flori albe si frundiutie verdi.

CE E NOU?

** (Principele Cuza) a adresatu o epistola catra presiedintele camerei deputatiloru din Bucuresci in care lu-insciintiéza, câ poternice temeieri lu-oprescu d'a poté primí mandatulu de deputatu, cu care l'a onoratu colegiulu alu patrulea de Mehedinti, cu tóte câ i este scumpu a vedé in acestu votu, câ tiér'a in a sa neatérnare scío a-si reversá dreptatea a supra urei si a orbirii patimiloru. Mai este acést'a o dovéda, incheia fostulu Domnitoriu, câ déca am potutu face ce-va pentru tiéra, ea n'a uitat'o, si totu crede, câ de departe, ca si de aprópe nici o incungiurare nu-mi póte stinge adanc'a dorintia de a o vedé fericita si in in florire.

** (Dlu Ionu Brateanu) fu realesu éra-si deputatu in camera, — ceialalti deputati carii dimisiunara in corpore fura realesi toti. Contra-candidatulu dlui Brateanu fu principele Cuza.

** (Baterea monedei) de auru si argintu pentru Romani'a s'a inceputu in lun'a trecutú la palatulu monetariu din Bucuresci. Va avé dara si Romani'a bani de auru si argintu.

** (La Zorlentiulu mare) se alese deputatu dlu Iuliu Petricu, deachistu, in contra dlui Victoru Mocioni. Diferinti'a de voturi fu 78.

** (De la societatea de lectura a junimei romane de la gimnasiulu din Segedinu) primimu urmatoriulu raportu: Numerulu membriloru e micu, insufletítrea loru inse este mare mare ca si dorulu d'a face progresu in cultur'a natiunala. In siedintiele societátii, cari tienu totu-de-un'a mai multu de una óra, se cetescu operate se dechiana poesie frumóse romanesce si se facu debateri folosítorie; apoi dlu G. Grozescu, stud. de clas. VIII. prelege despre literatur'a romana, ér dlu I. Novacu, stud. de clas. VI, despre ortografí'a romana. So-

cietatea are o foisióra, „Mugurulu“ carea apare do dóue ori la luna. Bibliotec'a si cass'a societátii este in stare bunisióra. Avemu unu cabinetu de lectura si 11 foi natiunali. — Segedinu, 10 Mart. 1870, George Grozescu, presied. Massimu Popovicu, not. coresp.

** (Comitetulu Asociatiunii transilvane romane) pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu a tienutu marti siedintia lunaria. In siedinti'a acést'a s'au luatú inainte dóue raporte de la dóue subcomitete in despartimentulu Brasiovulu si Sebesiulu. In ambe locurile s'au constituita, conformu regulárii intarite de adurea generala de la Siomecut'a mare, despartiemintele, au tienutu adunarile loru. In sperantia câ in nrulu celu mai de aprópe vomu poté spune publiculu ceva mai pre largu in privinti'a acésta incheiámú notiti'a nóstra cu acelu adausu, câ dupa scirile ce existu au sé se realizeze in tóte partile constituirile despartimentoloru conformu regulamentulu adunarei generele de la Siomecut'a mare, ceea ce nu potemu de câtu a intempiná cu bucuria. („Telegr.“)

** (O istorióra din Transilvani'a) Unu tieranu sasu d'in Hammersdorf, unu satu in apropiare de Sabinu, lasá de erede (mostenitoriu) alu întregi sale averi, pre fiulu unei veduve romane, carea grigi de sasu cu totu devotamentulu in decursu de mai multi ani câtu a jacutu pre patulu de lungóre. Nimene n'a potutu combate ultim'a vointia a repausatului, si Roman'a a remasu dupa mórtea sasulu stapan'a curtii tieranesce ca patrona fiului seu inea minorenu. Nu multu timpu dupa aceea inse se maritá dupa unu Romanu din scanunulu Mediasiu. Barbatulu vení in Hammersdorf si se asiedia in cas'a sociei sale. Se întielege de sine, câ Sasii nu priviau cu ochi buni, câ una mosía sasésca devine in posesiunea unui Romanu, carele se asiedia in mediloculu loru, de aceea se incercara ca eredele romanu sé primésca religiunea evangélica si i impusera mai antáiu numele „Binder“, fara multa ceremonia. Dar' vitregulu tata alu pruncului erede se opuse acestui planu. Sasii inse aflara curundu unu medilocu pentru a alungá pre acestu parvenitu. Ei facura unu statutu, conformu carui-a numai mosiceni poteau aduce lemne din padurea comunei. O vecina sasca rogá pre romanc'a ca sé-i spele nesce rufe. Romanc'a se dechiará câ i le va spalá, déca i va dá lemnele trebuintóse. Vecin'a sasca i aduce lemnele si romanc'a funesce, le întrebniutiéza, inse ce sé vedi? oficiulu comunu aflá in acést'a una violare flagranta a statutulu localu, chiamá pre barbatulu romanc'ei la respundere, lu-puse josu si dupa-ce i mesurá dóue-dieci si cincí, lu-tramise de unde a venitu. Asié s'au mantuitu Sasii de Romanu. Vomu vedé ce va decide judicatori'a in acestu respectu?!

** (Hymen.) Dlu N. Orga teologu absolutu do Blasiu a pa-ítu la cununia cu frumós'a domnisióra Elisa Olteanu, fic'a dlui preotu din Bucurdoa gránosa. Ceriulu sé binecuvinte acésta legatura!

** (Necrologu.) Mórtea cruda éra-si a rapitu din gradin'a natiunii a flóre plapanda. Un'a dintre celo mai brave fiice ale natiunii, Susan'a Ciple nu mai este a repausatu in Gherla in 11 martiu, lasandu in doliu pe iubitti ei parinti, pe unu frate si o sora. Fia-i tierin'a usióra!

** (Indreptare.) Onorate Dle Redactoru! Me sintiu chiamatu in interesulu adeverului a face reflexiune la referad'a despre „Balulu gimnastiloru ro-

mani in Aradu“ care avu locu in numerulu 9 alu „Familiei.“ Să afirma adeca că: „dnii profesori de la teologia n'au iertatu de feliu teologiloru sê participe la balu.“ — Acést'a nu e adeveratu pentru că subscrisulu si inca mai cinci teologi au participatu prin licentia domniloru profesori, care licentia a fostu acordata in asemenca chipu tuturoru acoloru juni teologi, cari au avutu scopulu sê participe. — Aradu in 16 martiu 1870. G. Morariu teologu.

Literatura si arte.

** (Diariulu „Traianu“) a incetatu, in loculu lui inse a si aparutu unu altu diariu intitulatu: „Column'a lui Traianu,“ totu sub directiunea dlui Hasdeu. Le roi est mort, vive le roi!

** (La Bucuresei) a mai aparutu a fôia care umple o lacuna insemnata in pres'a romana. Acést'a fôia e „Gazet'a medico-chirurgicala a spitaleloru,“ si apare de doue ori pe septemana sub redactiunea dniloru: Suti, Vladescu, Romcincanu, Dimitrescu.

** (Invitare de prenumeratiune.) Societatea bisericesca-literaria a teologiloru romani din Vien'a e in placut'a pusetiune, de a si-implini un'a din detorintiele sale principale, mai esîndu inaintea onoratului publicu cu unu micutelu fruptu alu nesuistioloru sale prin punerea sub tipariu alu tomulu II. din „Explicarea catechismului de Doharhe“, la care prin aceste are onore de a deschide prenumeratiune. Domnii prenumeranti ai tomului primu alu acestui opu mai câ se voru fi uritu asteptandu dupa esirea tomului, a carui tiparire venimu a o anuncia. Caus'a acestei intardiari nu e de a se cautá cumva in neactivitatea societatii, ci mai vertosu in lips'a midilócoloru si in greutatea de a se scóte speșele avute cu tiparirea tomului precedinte, din care, precum si din „Fabiola“ inca totu mai posedemu unu numeru anumitu de esemplarie nevendute, la ce indresnimu cu acést'a cale a atrage atentiunea doritoriloru ds a le avé. Credemu de prisosu a mai serie clogi recomandatôrie asupra acestui opu, incarcatu cu atâte laude si primitu ca atâte caldura in lumca crestina din Germani'a si de pre'aiurea, mai alesu dupace tomulu primu se afla in manele onoratiloru cetitori, si asié se voru fi potutu insi-si convinge, câ acést'a carte pré folositôria n'ar trebui sê lipsésca din cas'a si bibliotec'a nici unui preotu, a nici unui catechetu si invetiatoriu, ba a nici unui crestinu bunu. Pentru câ dins'a e intradeveru unu tesauru de cunoscentie, unu magazinu si repertoriu nu numai in respectu catechetico-didacticu, ci si in celu dogmaticu si moralu. De acea ne si magulesce spemea, cumca acestu tomu II va intempina o imbracisare cu atátu mai caldúrosaa, cu câtu societatea va sê fia astfeliu in stare a completá opulu câtu mai curundu cu tomulu alu treile si alu patrule. Pretiulu de prenumeratiune la 1 esemplariu din tomulu II, carele e mai mare decátu celu I, se defige cu 2 fl. v. a. Domniloru colectanti de 10 esemplarie societatea le va remunerá ostenél'a cu unu esemplariu gratuitu. Epistolele célu multe pana in 15 Aprile sunt a se adresá societatii biser.-lit. a teologiloru rom. din Vien'a (Schönlaterngasse Nr. 10.) Si de órace la inceperea tiparirii in 15 Aprile, care apoi va urmá cu repediune, e de a se anticipá tipografiei pentru opulu tiparindu o suma óre care, societatea e nevoita a rogá pre domnii prenume-

ranti si colectanti, ca macaru o parte din pretiulu de prenumeratiune se binevoiesca a'lu tramite anticipative. Totu din acést'a cauza rogâmu cu respectu si pre p. t. domni membrii binefacatori ai societatii, ca sê nu pregete a respunde tacs'a anuala, cu care voru fi findu in restantia. Spiritulu timpului si cereustârile nóstre politice sociale îndemna cu totu adinsulu, ca fia-ce romanu binesimtitoriu sê sprîjinésca din respoteri orice incercâri si lucrâri literarie nationali, mai alesu pre terenulu bisericescu, ce la noi remasese pana acum mai de totu paraginitu. De unde ne lapta speranti'a, ca publiculu romanu va documentá zelulu seu nationalu si facia cu intreprinderea nóstra presente. Vien'a 4. Martiu 1870. Pentru societatea teologiloru: Simeonu Toma, presiedinte; Georgiu Bucsia, secretariu.

** (Rogare.) Subscrisulu avendu a-si rafui socotelile cu tipografulu, roga pe toti acei dni prenumeranti cari au primitu opuscululu „Amoru si Patria“ si n'au tramitu inca banii, ca sê binevoiesca a grabi cu tramiterea loru. Banii se voru adresá subscrisului in Turin post. restant. I. C. Dragescu.

Contribuiri pentru teatrul nationalu. *)

Timisiór'a in 1. martiu 1870.

Onorabile dle Redactoru!

Cetindu in nrulu 7. alu pretiuitului dtale diurnalu „Familia“ apelulu braviloru nostri conducatori nationali catra inteliginti'a romana din Buda-Pest'a, pentru de a se intruni, consultá si stabili medilócele necesarie, in caus'a infiintârii unui teatru nationalu, — cu ocașiunea balului romanescu, ce s'a tienutu aici in favórea corului vocalu romanescu, dorindu si eu din adunculu animei realizarea acestei idei maretie: me incercai a face in privinti'a acést'a unu apelu catra onorab. publicu acolo adunatu.

Incearcarea mea nu remase neremunereta, câ-ci apelulu meu aflá unu echo caldurosu in pepturile coloru de fatia, incátu deschidendu sub óra de pausa o lista, insocita de dlu profes. Crauciunescu in câte-va minute incassaramu 50 fl. 50 cr. a nume: de la dlu Alesandru Sacosianu 3 fl., Sidonia Sacosianu 3 fl., d. d. Georgiu Tornic 2 fl., Teodora Mikes 1 fl., Stefanu si Iuli'a Paraschieviciu 1 fl., Nicol. Grecu 1 fl., Catarin'a Crauciunescu 1 fl. Mari'a Nedelcu 1 fl., Carolu Veszprémy 1 fl., Iuli'a Jurm'a 1 fl., Eugenia Alesandru 1 fl., Nic. Cosieriu 1 fl., Vasiliu Bireu 1 fl., Murgu 1 fl., Stef. Panián 1 fl., Bosiocu Miu 1 fl., Georgiu Györgyösy 5 fl., Savu Teodorescu 1 fl., Ales. Petroviciu 1 fl., Georgiu Hagyi 1 fl., Orestu Ioanoviciu 3 fl., N. Chitescu 1 fl., Barbosu 1 fl., Elen'a Peicich 2 fl., Ionu Fagarasianu 1 fl., Maria Nicolaeviciu 1 fl., Vinc. Iancu 1 fl., Alesandru Cica 1 fl., Ion. Nicolaeviciu 1 fl., Gligorescu 1 fl., Andreiu Gaitia 1 fl., Sofi'a Calinovicu 1 fl., G. Ardeleanu 2 fl., Petr. Popovicu 2 fl., Iuon Munteanu 1 fl., Nicol. Belintianu 1 fl., si P. Friscanu 50 cr. la olalta 50 fl. 50 cr. Afar' de acestia au mai subscrisu d. d. Trif. Gaitia 5 fl. si V. Iancu 1 fl. — Cei 50 fl. 50 cr. sunt depusi in cass'a de pastrare d'aici, sub titlulu „Fondulu teatrului romanescu,“ unde se voru pune si

*) Dreptu respansu la corespundinti'a din „Gazeta“ publicâmu aceste epistole. Red.

cesti din urma 6 fl. indata dupa ce mi se voru tramite, si aici i vomu lasá spre fructificare, *pana la ulterioarele dispusetiuni ale comitetului centralu carele se va infintiá.*

Déca cumva prin intreprinderea acést'a am comisu v'o inmodestia: ceru indulginti'a onoratului publicu; cá-ci aceea n'am facut'o din ambiune, ci numai si numai din zelu curatu natiunalu, cu scopu de a pune si eu o petricea de nasipu la fundamentulu teatrului nostru natiunalu.

Asecurandu-te despre 'nalt'a mea stima, remanu

A dtale stimatória

Sidoni'a Sacosianu.

Stimabile Domnule!

In 14/2 fauru a. c. s'a tienutu aici in orasiulu Abrudu unu balu romanescu in folosulu fondului de teatru si venitul curatu alu acestei petreceri este una suma de 64 fl. v. a. si 6 galb. imperiali simpli, care suma *indata ce comitetulu pentru teatrulu romanescu va fi constituat* se via tramite de catra comitetulu societatei de leptura din Abrudu. Petrecerea ce s'a serbatu in locul casinei romane fu cordiala si benecautata de publiculu romanescu. La cina se radicara toaste: pentru martirii natiunii, altulu pentru mecenatii natiunii, in care toastu s'a amintitu si de fapt'a generósa si recenta a marelui barbatu Emanuel Gozsdu, care de aci inainte va cuprindé unu locu demnu intre necenati. Balulu durá pona la 5 óre diminétia.

S'a mai tienu in trei Marte a. c. inca una petrecere in acelasi localu in folosulu bibliotecii societatei de leptura, inse nu fu cu atátu zelu cuprinsa si prin urmare si scopulu pucinu s'a ajutat.

In fúrm'a conclusului de la adunarea generala din Siomeuta in privinti'a propagarei ideii ce si-a propusu asociatiunea transilvana, aici in munti s'a si constituat subcomitetulu in 27 fauru a. c. care apoi indata a si inceputu agendele sale.

Rubinu Patitia.

Turinu 12 mart. 1870.

Iubite Iosife!

Romanesc'a si sublim'a ta idea despre infintiarea unui teatru romanescu e imbratiosata de publiculu romanu, de si nu cu entuziasmulu ce s'ar cuveuni.

Ide'a ta a esprimatú consciinti'a publica, de aceea credu in realisarea ei. Eu de *asta data* ti-tramitu 15 copie din poesiele mele, pe care te rogu sê le vindi in profitulu fondului teatrului natiunalu.

In adeveru e o rusíne ca trei milioane si jumetate de Romani sê nu aiba nici macaru unu teatru. Turinulu cetate cu 200,000 locuitori are 13 teatre. — Cúragiu si perseverantia!

Alu teu pentru totu-de-una

I. C. Dragescu.

Din strainetate.

△ (*Betranulu Guizot*) éra va fi sujetulu conversárii a parisianiloru. Umorurile si anecdotele lui éra

circuléza între publicu. — O damicela frumósa, dar fórté cocheta i puse intrebarea: Die Guizot, dta tóte le scii, spune-mi: ce este amorulu? Guizotu respunse cu seriositate: Amorulu la dvóstre madame, este: ofitare désa, pucina plangere, dar cu atátu mai multa amargire! — Unu barbatu i díse: „Olivier va fi mare ministru, numai déca se va poté sustiené unu anu!“ Guizot respunse cu surisu: „Monsieur, l'a Olivier s'etale, mais ne grandit pas“ (Olivulu se estinde, dar nu cresce mare.)

△ (*Diuariele de Brusel'a*) scriu urmatóriele: Dóue femei ucise se aflara in Rue de Brabanton, in apropiarea statiunii calei ferate, adeca in partea cea mai poporata a orasiului. Numai dupa diece díle se descoperi omorul si patru luni trecura, fara de a se descoperi ucigatorii. — Doi comercianti fura jefuiti — fara ca hotii sê fia prinsu. — Dílele trecute o parchia juna si aboná o chilia intr'unu otelu din Rue de Brabanton. Indata dupa ce se mutara acolo i aflara pre ambiu ucisi. Este intrebare: cá acést'a crima este sinucidere séu s'a comisu din partea altora? Pana in diu'a de adi nu s'a descoperitu nimicu.

Gâcitura de semne

De Zeni'a Nesiu n. Montia.

±...ai=ul (e='ai □ila□ulu±e.□a=u,
±i=u-i± :e□ve.i +óca (o±+a □a §e√a
=e-

Ui :a:u-'ai a±; a§i...a △u'a-!u√e□a-c,
±i-a.u=(a-i u=u:a=u,

I. la√e§a:u.

Deslegarea gâciturei de siacu din nr. 7.

Multe stele-su lucitórie,
Multe fete-su iubitórie;
Dar ca mandr'a Floric'a
Dieu! nu este nici una!
Frundia verde de copaci,
Lelisióra ce mai faci?
— Udu la flori in gradinutia
Si gandescu la tin' baditia!

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domniórele Luis'a Murgu n. Balcu, Mari'a St. Solutiu, Dragin'a Ciorogariu, Mari'a Gaitanu, Elen'a Onciu, Luis'a Ionescu, si de la domni Ionu Marcu, Paulu Jurm'a, Ioachaimu Munteanu, V. Adamovicu, Constantinu Ungureanu, Al. Valutianu, A. Frumosu, P. Sporea, I. S. rea, G. Michailovicu, Georgiu Selagianu, Petru O. tea, Georgiu Mladinu, Teodoru Crisianu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.